

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Alžběta Hálová
Název bakalářské práce: A lexico-semantic analysis of phrasal verbs in English and their Czech equivalents
Lexiko-sémantická analýza frázových sloves v angličtině a jejich české ekvivalenty
Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jaroslav Emmer
Oponent bakalářské práce: PhDr. Vladislav Smolka, Ph.D.

I. Cíl práce a jeho naplnění:

1. Cíl práce byl stanoven a naplněn v souladu s tématem
- 2. Cíl práce byl naplněn s drobnými nedostatky**
3. Cíl práce byl adekvátní, ale jen částečně naplněný
4. Stanovený cíl nebyl naplněn

II. Struktura práce:

1. Logická, jasná a přehledná
- 2. Přiměřená**
3. Uspokojivá
4. Nevhodná

III. Práce s literaturou:

1. Výborná: zvoleny a použity vhodné prameny v patřičném rozsahu, přesná práce s citacemi, kritická analýza zdrojů
- 2. Velmi dobrá práce s adekvátními prameny v patřičném rozsahu**
3. Průměrná práce s literaturou
4. Slabá, chybná nebo nedostačující

IV. Formální stránka:

1. Odpovídá všem stanoveným požadavkům
- 2. Obsahuje drobné formální chyby**
3. Nesplňuje některé zásadní požadavky
4. Nesplňuje většinu stanovených požadavků

V. Jazyková úroveň práce:

1. Výborná
2. Velmi dobrá
- 3. Dobrá**
4. Podprůměrná

VI. Náročnost zpracování tématu:

- 1. Velmi vysoká**
2. Vysoká
3. Střední
4. Nízká

Vyjádření vedoucího bakalářské práce:

Anglicky psaná bakalářská práce s názvem *A lexico-semantic analysis of phrasal verbs in English and their Czech equivalents* se zabývá frázovými slovesy, která jsou nerodilými mluvčími mnohdy vnímána jako jedna z nejobtížnějších oblastí slovní zásoby z hlediska korespondence významu a formy. Frázová slovesa jsou nicméně velmi rozšířenou frazeologickou jednotkou, se kterou přijdou mluvčí do styku téměř v každé komunikační situaci, a je tedy nezbytné, aby jim byla věnována dostatečná pozornost a jejich výuka byla správně uchopena. Práce je tradičně rozdělena na teoretickou a praktickou část.

V úvodní teoretické části autorka v krátkosti popisuje hlavní slovotvorné procesy užívané v angličtině a češtině, přičemž věnuje více prostoru zejména české afixaci, která je pro téma práce stěžejní. Autorka to sice explicitně neuvádí, nicméně tato část již poukazuje na odlišný formální charakter slovní zásoby angličtiny v porovnání s češtinou, který se pak dále projevuje i u zkoumaných frázových sloves. U češtiny pak autorka zmiňuje rozdělení předpon na lexikální a gramatické, což je pro angličtinu cizí koncept – všechny předpony v angličtině jsou lexikální povahy.

V další části se autorka věnuje frazeologii jakožto lexiko-lingvistické disciplíně, která se zabývá ustálenými víceslovnými kombinacemi. Autorka zde cituje množství autorů a autorek, kteří se věnovali a věnují frazeologickým jednotkám, což na jednu stranu ukazuje její přehled o relevantní odborné literatuře, na druhou stranu prezentuje různost pojetí jednotlivých autorů. Autorku bych rád pochválil za počet zdrojů, který použila pro teoretickou část. Ač je však zmíněno nemálo relevantních autorů, jedno jméno ve výčtu chybí, a to František Čermák a jeho stěžejní *Frazeologie a Idiomatika*. Autorka zmiňuje Cowieho tvrzení, že neexistuje jasná hranice mezi idiomatickými a neidiomatickými jednotkami – právě problematiku kompozicionality detailně popisuje Čermák ve své mezinárodně uznávané monografii.

Autorka se dále věnuje výčtu přístupů jednotlivých lingvistů ke klasifikaci frázových sloves na základě slovnědruhové kategorie komponentu (*particle*) následujícího komponent slovesný, odlučitelnosti dílčích komponentů a tranzitivnosti. Autorka také zmiňuje vliv tranzitivnosti na přízvuk, avšak uvedené příklady nejsou příliš reprezentativní, jelikož primární přízvuk ovlivňují další prosodické faktory (počet slabik, FSP, intonace), které již popsány nejsou. V případě *I'll look after him*. pak nelze očekávat primární (větný) přízvuk na *look*. V neposlední části autorka přidává kratičké srovnání variant angličtiny. V samém závěru praktické části přichází zmínka, že i v jiných jazycích z indo-evropské větve lze pozorovat lexikální jednotky, které se nápadně podobají frázovým slovesům, ač tak mnohdy nejsou ve svých jazycích nazývány.

V praktické části autorka nejprve popisuje volbu korpusu, který použila pro svou analýzu frázových sloves. Na základě hovorové povahy frázových sloves zvolila korpus Spoken BNC2014, který následně představuje z hlediska obsahu a některých dílčích formálních aspektů. Autorka také uvádí příklady práce s korpusem, nicméně se nejedná o žádný ucelený návod. Důležitým aspektem je popis volby dotazu pro extrakci dat. Spoken BNC2014 autorce umožnil omezit druhý komponent na tag „RP“ (*particle*), čímž bylo eliminováno velké množství kombinací sloves a příslovcí či předložek, které nejsou frázovými slovesy a pouze se jim podobají z hlediska formy. Přesto autorka získala nemalý vzorek dat, který se rozhodla omezit na nejčastějších 50 položek pro snazší zpracování. V této části trochu postrádám detailnější zpracování metodiky, kterou si lze takto jen domýšlet.

Prezentace dat je formou přehledných tabulek a grafů, což značně napomáhá orientaci v získaném vzorku. Za nejhodnotnější výstup práce považuji Tabulku 3, ve které autorka předkládá častou sémantickou korespondenci anglické *particle* s českou předponou. Autorka sama uvádí, že si během práce s daty všimla korespondencí a souvislostí, které nejsou příliš diskutované a přitom ukazují, že anglická frázová slovesa mají s českými „předponovými“ slovesy mnoho společného. V závěru autorka nastiňuje situaci ohledně slovníků a výuky frázových sloves a uvádí, že by bylo příhodné zvážit odlišný přístup k frázovým slovesům, který by mohl pomoci nerodilým mluvčím v osvojování těchto frazeologických jednotek.

Po formální stránce je práce psána kultivovanou spisovnou angličtinou, autorka se však dopouští poměrně častých prohřešků proti jazykové normě, které zbytečně kazí celkový dojem z práce. Selektivně uvádím pár jevů, které se často v práci opakují.

Lexikálně-stylistické prohřešky:

- *stated* (str. 6) místo *listed*
- *paid on* (str. 9) místo *paid to*
- *procedure* (str. 9) místo *proces*
- *regarding* (str. 10) místo *according*
- *Corpus linguistics has increased its importance* (str. 14)
- *Presenting* (str. 28) místo *presented*

Gramaticko-pravopisné prohřešky

- *begging* (str. 6)
- *finding* (str. 6)
- *the rest of the letter* (str. 11)
- *unspittable* (str. 17)

Shoda podmětu s přísudkem:

- *Lyons (1977: 522) view* (str. 8)
- *Czech language share* (str. 9)

- *Jan Petr et al. (1986: 407) claims (str. 11)*

Nevhodné užití čárky:

- *It is reviewed, whether (str. 6)*
- *significant, that (str, 11)*

Autorka také v praktické části střídá gramatické i referenční časy *I have chosen (str. 23), I will be using (str. 23), I am working (str. 24), I am going to (str. 25)*.

Přes veškeré formální nedostatky tato práce splňuje požadavky kladené na tento typ prací, a proto ji doporučuji k ústní obhajobě.

Navrhované hodnocení: **v e l m i d o b ř e**

Otázky k obhajobě

1. There are problems related to translation of phrasal verbs in isolation. Could you explain how you chose the translation of each phrasal verb in the appendix?
2. When describing the particle *up*, you mention “increased” and “improved” as potential senses (p. 28). Could you comment on where these senses come from?
3. On page 18, you quote McCarthy and O’Dell who say that nouns can be created from phrasal verbs with the examples *rip-off, dropout, break-in*. Other examples are *outbreak* or *intake*. This phenomenon is dealt with in *The Oxford Reference Guide to English Morphology (2013)*. What are the processes called?
4. You mention aspectual particle in König’s scheme but never explicitly comment on what it is. Could you do so now?

Podpis vedoucího bakalářské práce:

Datum: 1. 6. 2020